

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ В УМОВАХ КІПРСЬКОЇ КРИЗИ

Відповідно до Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» від 1 липня 2010 року № 2411-VI [1] визначено, що однією з головних засад зовнішньої політики держави є «забезпечення інтеграції України в європейський політичний, економічний, правовий простір з метою набуття членства в Європейському Союзі». Водночас, реалізація амбітних намірів українського уряду безпосередньо залежить від встановлення взаємоприйнятних та взаємовигідних форм співробітництва з країнами-членами Європейського Союзу. Одним із стратегічних партнерів серед країн ЄС виступає Республіка Кіпр, потенціал співробітництва з якою лежить, переважно, у фінансовій площині.

Інвестиційні аспекти співробітництва України з Республікою Кіпр рились в полі зору багатьох вчених, аналітиків, експертів, політиків, органів державної влади тощо. Визначенню специфіки двосторонніх відносин офшорного центру та суб'єктів підприємницької діяльності, які мають українське коріння присвятили свої праці В.Гейц, Ю.Макогон, В.Козик, Філіпенко та ін. У той же час, проблеми інвестиційної діяльності України в умовах кіпрської кризи 2013 року досліджені недостатньо. Все це обумовлює актуальність цієї проблеми для сучасної економічної науки.

Впродовж багатьох років, за даними Держкомстату, Кіпр залишається головним закордонним інвестором в українську економіку. Зокрема, у 2012 із 5,1 мільярда доларів прямих іноземних інвестицій 4,63 мільярда прийшли в Україну з Кіпру [2]. З огляду на проблеми кіпрської фінансової системи у 2013 р. існує певний ризик зменшення інвестиційного потоку в Україну з Кіпру, проте, на думку більшості аналітиків, об'єм інвестицій в Україну не стане меншим з кількох причин. По-перше, лівова частка ритій, яка

надходить в Україну з Кіпру, це українські гроші. Таким чином, український бізнес, який дуже активно використовує Кіпр в якості офшору може змінити його на іншу офшорну зону. Проте цей перехід займе деякий час, протягом якого офшорні грошові потоки в та з України можуть бути хаотичними та нестабільними. Таким чином, будь-які антикризові заходи навряд чи дозволять Кіпру в майбутньому утримати свій де-факто офшорний статус, оскільки репутаційні втрати для Кіпру вже колосальні. А конкуренція капітал у світі досить серйозна. Цікавих країн для захисту своїх заощаджень досить багато. Зокрема, Нідерланди (податок на дивіденди - 5%, податок на відсотки - 2%, податок на роялті - 10%), ОАЕ (5%, 3% і 10 % відповідно. Сінгапур (5%, 10% і 7,5%), а також Швейцарія (5%, 10% і 10%) мають аналогічні кіпрським умови оподаткування. Слід зазначити, що український капітал буде вибирати найбільш «офшорні» країни - Каймани, Бермуди і т.д. [3]. По-друге, в інших країнах Євросоюзу банківський сектор меншим і, за логікою, експропріація депозитів за кіпрським сценарієм там не виправдні Швидше за все, щоб уникнути ризиків експропріації бізнес буде поступі переводити кошти з кіпрських банків в банки більше стійких економ Євросоюзу: Німеччині, Бельгії, Нідерландів, Австрії. Крім того, необхідно звернути увагу на, що пошук місця збереження грошей, дійсно стало складним завданням. Правда, пов'язано це не стільки з Кіпром, скільки зі Швейцарією відтоді, як ця країна змушена була поділитися з владою інших країн інформацією про власників рахунків у своїх банках. По-третє, умови роботи Кіпрі все одно залишаються більш привабливими ніж в Україні, незважаючи на зростання податкових ставок. І тому, на думку директора Аналітичної групи Da Vinci AG А.Баронін, істотна частина капіталу (50-60 відсотків) залишиться в країні в середньостроковій перспективі.

Отже, лідером серед основних країн-інвесторів України протягом 2007-2012 рр. є Республіка Кіпр. Переважна частина кіпрських фінансових ресурси не прямими іноземними інвестиціями, а реінвестованим українським капіталом легально або нелегально було виведено з України раніше. Кіпрська

криза, що вразила країну в 2013 році активізувала дослідження інвестиційної позиції не лише країн-членів Європейського Союзу, але й України. Остання вирізняється нестабільністю та хаотичністю інвестиційних потоків у кризових умовах, оскільки неможливо об'єктивно спрогнозувати майбутній розвиток та зміни суб'єктів господарювання. Особливо гостро постає дана проблема, якщо врахувати безальтернативність податкового захисту вітчизняних капіталів за кордоном в умовах розголосу раніше конфіденційної фінансової інформації підвищення ставок оподаткування. Проблемою для іноземних інвесторів з українським корінням стають не стільки високі ставки оподаткування, скільки низький рівень захисту їхніх прав в Україні, що й зумовлює доцільність їх подальшого аналізу.

Література

1. Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» від 1 липня 2010 року №2411-VI // Відомості Верховної Ради України, 2010, № 40-1 Ст. 527.
2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.
3. Черныш И. Достанутся ли Украине кипрские капиталы [Электронный ресурс] // Информационное агентство ЛІГА БізнесІнформ: [сайт] / И.Черныш. - Режим доступа: <http://fmance.liga.net/economics/2013/3/26/articles/33272.htm>.